

μὲ ἐτίμων, ἢ ἐφοβοῦντο, ἄλλοι δὲ ἐζήλουν τὴν δύναμίν μου καὶ ἐπεζήτουν τὴν φιλίαν μου.

Τρία ἀνέκδοτα

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Φρειδερίκος ὁ Μέγας ἦν, ὡς γνωστὸν, φιλόσοφος, φιλόλογος, πολεμιστὴς, κατακτητὴς καὶ νομοθέτης συνάμα, ἀλλὰ καὶ τοιοῦτος ὢν, ἡγάπα ν' ἀστείζηται ἔστιν ὅτε καὶ πολλάκις ἡρέσκετο νὰ κολακεύῃ καὶ νὰ ἀνιᾷ ἐναλλάξ, νὰ θωπεύῃ καὶ νὰ κεντᾷ τὴν φιλαυτίαν τοῦ πλησίον του.

Ἀρχομένου τοῦ ἐπταετοῦς πολέμου, πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας, διαμένων παρ' αὐτῷ, καὶ εἰς οὗ τὴν συνομιλίαν ἡρέσκετο ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, τῷ ἀνήγγειλεν ἡμέραν τινὰ ὅτι ὁ Δουξ Ῥισχελιῶ, ἡγούμενος τῶν Γάλλων, εἶχε κυριεύσῃ τὴν νῆσον Μινόρκαν καὶ τὸ φρούριον τοῦ Ἀγίου Φιλίππου.

— Ἡ εἰδήσις αὕτη, Βασιλεῦ, τῷ εἶπεν, εἶναι ἀλγεινὴ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τέλος ἀπελπιστικὴ· ἤδη ἐπισπεύδωμεν νέους ἐξοπλισμοὺς, καὶ ἐλπίζομεν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπανορθώσωμεν τὸ ἀτύχημα τοῦτο διὰ προσεχέσταις ἐπιτυχίας.

— Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ; λέγετε, τῷ ἀπήντησεν ὁ μονάρχης δι' ὅρους μεμιγμένους εἰρωνίας καὶ χολώσεως· δὲν ἐπίστευον ὅτι καὶ οὗτος εἶναι μεταξὺ τῶν συμμάχων σας. — Καὶ ὅμως, ἐπανέλαβε προσβληθεὶς ὁ πρεσβευτὴς καὶ ὑπαινισσόμενος τὰ βοηθήματα τὰ ὁποῖα ὁ βασιλεὺς ἐλάμβανε παρὰ τῆς Ἀγγλίας, καὶ ὅμως ὁ σύμμαχος οὗτος εἶναι ὁ μόνος ὅστις δὲν μᾶς στοιχίζει τίποτε. — Διὰ τοῦτο, ἀνταπήντησεν ὁ πονηρὸς μονάρχης, σὰς ἀποδίδει καὶ αὐτὸς, ὡς βλέπετε, ὑπηρεσίαν ἀνάλογον τῶν χρημάτων σας.

Ἄλλοτε ἡρέσκετο νὰ φέρῃ εἰς ἀμνηχανίαν τὸν μετ' αὐτοῦ συνδιαλεγόμενον, ἀποτείνων αὐτῷ ἐρωτήσεις προσβλητικὰς, ἀλλὰ τότε δὲν ὀργίζετο ἂν ἤκουε παρ' ἐκείνου ἀπάντησιν τινα οὐχὶ εὐάρεστον. Ἡμέραν τινὰ, ἰδὼν ἐρχόμενον τὸν ἱατρὸν του, εἶπεν αὐτῷ· — Εἴπατέ μοι εὐλιχρινῶς, ἐξοχώτατε, πόσους ἀνθρώπους ἐφονεύσατε εἰς τὴν ζωὴν σας;

— Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ ἱατρὸς, τριακοσίας χιλιάδας ὡς ἐγγιστα, ὀλιγωτέρους δηλαδὴ ἢ ὅσους ἐφόνευσεν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης.

Ἡμέραν τινὰ ἐπισήμου ὑποδοχῆς, ἐνῶ εἰσῆρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν κεκλημένων, ἔκαθεν ὅτι ἔξω εἰς τὸν πρόδρομον δύο κυραὶ ἤριζον τίς πρώτη νὰ διέλθῃ τὴν θύραν καὶ διεπληκτίζοντο μετ' ἐπιμονῆς καὶ ζωηρότητος σκανδαλώδους.

— Εἴπατε αὐταῖς, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ὅτι πρέπει νὰ εἰσέλθῃ πρώτη ἐκείνη τῆς ὁποίας ὁ ἀνὴρ κατέχει ἀνωτέραν θέσιν. — Αὐτὸ τὸ γνωρίζουν,

ἀπήντησεν ὁ αὐλάρχης, ἀλλ' οἱ συζυγοὶ των εἰσὶν ὁμοιοῦθαμοι. — Καλὰ λοιπὸν, πρέπει νὰ προτιμηθῇ ὁ ἀρχαιότερος. — Ἀλλ' ἀμφοτέροι διωρίσθησαν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. — Τότε, ἐπανέλαβε μετ' ἀνυπομονησίας ὁ μονάρχης, εἴπατε αὐταῖς ἐκ μέρους μου νὰ ἀπεράσῃ πρώτη ἡ μᾶλλον ἀνόητος.

Γ*

Ἡ ἐπομένῃ κατανυκτικῇ δέσει ἀεσπάσθη ἐκ τοῦ πανηγυρικοῦ λόγου «εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν τῆς Θεοτόκου Μαρίας» τοῦ ἀπαγγελθέντος ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἑνετίαν ἐλληνικῷ ναφί, τῇ 25 Μαρτίου 1686, ὅπῃ τοῦ περιωνύμου τοῦ γένους ἡμῶν ἱεροκλήρυκος Ἡλίας Μηνιάτης, περὶ τοῦ οὐοῖον ἰδοῦ τί γράφει ὁ κ. Κ. Παπαρηγόπουλος: «Ὁ ἄριστος τῶν ἱεροκλήρυκων ὅσους ἀνέδειξεν ἡ Ἑλλάς κατὰ τὰς τελευταίας 4 ἐκατονταετηρίδας, καὶ τῇ ἀληθείᾳ ὁ κράτιστος ἴσως τῶν ὧσων ἡ φωνὴ ἀντήχησεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀπὸ τῶν τοῦ Φωτίου χρόνων, ὁπῆρξεν ὁ Ἡλίας Μηνιάτης. Γεννηθεὶς ἐν Ἀηξουρίῳ τῷ 1669 καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὸ Φλαγκιανὸν τῆς Ἑνετίας φροντιστηρίου, ἐκεῖ ἤρξατο παῖς ἔτι ὢν τὸ μέγα αὐτοῦ ρητορικὸν στάδιον. Τῷ 1686, ἐπὶ τῆς τελευταίας μεγάλῃς τῶν Ἑνετῶν κατὰ τῆς ἡμετέρας γῶρας ἐπιστρατείας, νεώτατος ἔτι ὢν ἀπήγγειλεν ἐν Ἑνετίᾳ τὴν πρὸς τὴν Παναγίαν ἐκείνην δέσιν, ἥτις εἶναι βεδαιῶς ἡ εὐχλωτοτέρα θρησκευτικὴ εἰς ἔξ ὧσων ὅσαι ἐγράφησαν κατὰ τὰς τελευταίας τέσσαρας ἐκατονταετηρίδας, καὶ εἰς ἣν ἀπαντᾷται ἡ πρὸς τὴν Θεοτόκον Μαρίαν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους περίφημος ἐπικλήσις, ἣν οὐδὲ σήμερον δυνάμεθα νὰ ἀναγνώσωμεν ἄνευ βαθείας τῆς ψυχῆς συγκινήσεως. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐμιμήθη τὴν ἐπικλήσιν ταύτην ἐκ τῆς πρὸ ὀλίγων τότε ἑναυτίων ἐκδοθείσης ρητορικῆς τοῦ Σκουφου, ἀλλὰ τοσοῦτον τεχνικώτερον διασκεύασε καὶ τοσοῦτον καλλιεπέστερον διέτυπωσε τὸ δόξαιγμα, ὥστε δύναται νὰ λογισθῇ ὡς δευτέρος αὐτοῦ δημιουργός. Ἐπειτα κληθεὶς διδάσκαλος εἰς Κεφαλληνίαν ἀπήγγειλεν εἰς τὸν ἐν Ἀηξουρίῳ ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου τὸν περὶ ἀγάπης λόγον, ἐν τῷ ὁποίῳ θέμα κύριον, ὡς πάντοτε, ἔχων τὴν τύχην τῆς ὅλης πατρίδος, ἀποδίδει τὴν ἀπόλειαν τῆς αὐτονομίας ἀντὶς εἰς τὴν ἐριννὺν τῆς διχονοίας. «Ἐπεσον, ἔπασον, ἀνακράζει, καὶ κείται εἰς τὴν γῆν σκλαδωμένον τὸ γένος, τὸ βασιλικόν! Ποῖος τὸ ἔρριψε, ποῖος τὸ ἐνίκησεν; ὅχι παλαιόθεν τὰ ἄρματα τῶν Περσῶν, ὅχι κατόπιν ἡ δύναμις τῶν Βουλγάρων, ὅχι τῶρα ἔγκαιρα τὰ στρατεύματα τῶν Ἀγαρηνῶν» τὸ ἐκατάλαβεν ὀργῇ θεήκη. . . . ἔπασεν ἡ βασιλεία, διότι ἐσηκώθη ἡ εἰρήνη ὅπου εἶναι ὁ στόλος τῶν βασιλεῶν.» Καὶ ἐξηκολούθησεν οὕτω διδάσκων ἀπὸ τοῦ ἁμῶνος τὴν χριστιανικὴν ἀρετὴν ἅμα καὶ τὰ τοῦ πολίτου καθήκοντα, τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν καὶ τὴν πίστιν τὴν πρὸς τὴν πατρίδα, ἐν Ζακύνθῳ, ἐν Κερκύρᾳ, πάλιν ἐν Ἑνετίᾳ, ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν Ναυπλίῳ, ἐν Ἀργεῖ καὶ τελευταίον ἀπὸ τοῦ 1711 ὡς ἐπίσκοπος Κερνίκης καὶ Καλαβρυτῶν μέχρι τοῦ μετὰ τριετίας τοσοῦτον προῦρος ἐπελθόντος θανάτου αὐτοῦ. «Ὅτι ὁ Μηνιάτης ἐμιμήθη οὐ μόνον τὸν Σκουφὸν ἀλλὰ καὶ τὸν περιώνυμον Ἰταλὸν Σνιερην, πρὸ πάντων μάλιστα τοῦτον, εἶναι βέβαιον» ἀλλ' ἐμιμήθη αὐτοὺς ὅπως αἱ μεγάλαι φύσεις αἵτινες πολλάκις μὲν ἐξισούνται πρὸς τὰ πρωτότυπα, ἐνίοτε δὲ καὶ υπερβαίνουσιν αὐτά.»

Σ. τ. Δ.

ΕΠΙΚΛΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑΝ

Ἔως πότε, πανακῆρατε Κόρη, τὸ τρισάθλιον γένος τῶν Ἑλλήνων ἔχει νὰ εὐρίσκεται εἰς τὰ δεσμὰ μιᾶς ἀνυποφέρτου δουλείας; Ἔως πότε ἔχουσι νὰ βασιλεύωνται ἀπὸ ἡμῖς φεγγάρι αἱ χῶραι ἐκεῖναι εἰς τὰς ὁποίας ἀνέτειλεν εἰς ἀνθρωπίνην μορφήν ἀπὸ τὴν ἡγιασμένην σου γαστέρα ὁ μυστικὸς τῆς Δικαιοσύνης ἥλιος; Ἀχ Παρθένη! ἐνθυμήσου πῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα πρότερον παρὰ εἰς ἄλλον τόπον ἔλαμψε τὸ ζωηρόφρον φῶς τῆς ἀληθινῆς πίστεως. Τὸ ἐλληνικὸν

γένος ἐστάθη τὸ πρῶτον, ὅπου ἀνοίξε τὰς ἀγκάλας καὶ ἐδέχθη τὸ Θεῖον Εὐαγγέλιον τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ. Τοῦτο ἔδωσεν εἰς τὸν κόσμον τοὺς διδασκάλους, οἱ ὁποῖοι μὲ τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας των ἐφώτισαν τὰς ἡμαρτωρέας καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Λοιπὸν, εὐσπλαγχνε Μαριάμ, παρακαλοῦμέν σε διὰ τὸ χαῖρε ἐκεῖνο, ὅπου μᾶς ἐπροξένησε τὴν χαρὰν, διὰ τὸν ἀγγελικὸν ἐκεῖνον εὐαγγελισμόν, ὅπου ἐστάθη τῆς σωτηρίας μας τὸ προοίμιον, χάρις τοῦ τὴν προτέραν του τιμὴν! σήκωσέ το ἀπὸ τὰ δεσμὰ εἰς τὸ σκήπτρον, ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν εἰς τὸ βασίλειον. Καὶ ἂν ἐτοῦταί μας αἱ φωναὶ δὲν σὲ παρακινούσιν εἰς σπλάγχνα, ἃς σὲ παρακινήσωσιν αἱ φωναὶ καὶ αἱ παρακλήσεις τῶν ἁγίων σου ὁποῦ ἀκαταπαύστως φωνάζουν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς τρισαθλίου Ἑλλάδος. Φωνάζει ὁ Ἀνδρέας ἀπὸ τὴν Κρήτην, φωνάζει ὁ Σπυρίδων ἀπὸ τὴν Κύπρον, φωνάζει ὁ Ἰγνάτιος ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, φωνάζει ὁ Διονύσιος ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, φωνάζει ὁ Πολύκαρπος ἀπὸ τὴν Σμύρνην, φωνάζει ἡ Αἰκατερίνα ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, φωνάζει ὁ Χρυσόστομος ἀπὸ τὴν βασιλεύσαντα πόλιν, καὶ δείχνοντάς σου τὴν σκληροτάτην τυραννίδα τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν, ἐλπίζουσιν ἀπὸ τὴν ἄκραν σου εὐσπλαγχνίαν τοῦ ἐλληνικοῦ γένους τὴν ἀπολύτρωσιν.»

ΑΛΠΘΕΙΑΙ

* * Ὁ μεταδίδων ἔστω καὶ ἐλάχιστον μέρος τοῦ μυστικοῦ του παύει νὰ ᾔηνε κύριος καὶ τοῦ ἐπιλοίπου. (J. P. Richter.)

* * Αἱ ψυχραὶ καρδίαι ἔχουσι μόνον μνήμην ἢ μᾶλλον μνημεῖον περιέχον τὸ πτώμα τοῦ παρελθόντος, ἐνῶ αἱ εὐαίσθητοι ἔχουσιν ἐμφύχους οὕτως εἰπεῖν ἀναμνήσεις διὰ ταύτας τὸ παρελθὸν δὲν ἀποθνήσκει, ἀλλ' εἶνε ἀπλῶς ἀπὸν. (K^a Krüdner.)

* * Πολλοὶ ὑπάρχουσιν οἱ στέργοντες ν' ἀτιμασθῶσι χάριν τιμητικοῦ παρασήμου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

~ ~ ~ Ἐν Βερολίῳ πρό τινος ἰδρῦθη τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς ἀνωτάτης διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων *μουσεῖον ταχυδρομικόν*. Τὸ Μουσεῖον τοῦτο, μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του, περιλαμβάνει συλλογὴν ἀντικειμένων τῆς ὑπηρεσίας τῶν ταχυδρομείων. Διαιρεῖται δὲ εἰς ὀκτὼ τμήματα.

Τὸ πρῶτον τμήμα περιλαμβάνει ἰχνογραφήματα καὶ φωτογραφήματα ταχυδρομικῶν καταστημάτων πλείστων πόλεων τῆς Γερμανίας.

Τὸ δεύτερον ὑποδείγματα ἀμαξῶν ταχυδρομικῶν καὶ ἐκ τῶν διατρεχουσῶν ἐπὶ τῶν κοινοῶν ὁδῶν καὶ ἐπὶ τῶν σιδηροδρομικῶν. Ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ ἐμφαίνεται ἡ βαθμιαία μεταβολὴ καὶ βελτίωσις, ἡ ἐπενεχθεῖσα εἰς τὰς ταχυδρομικὰς ἀμάξας ἀπὸ τοῦ 1800.

Ἡ τρίτη συλλογὴ περιέχει στολὰς τῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων. Ἡ τετάρτη μέγαν ἀριθμὸν ὑποδειγμάτων γραμματοκιβωτίων. Ἐν ταῦθα παρατηρεῖται ἡ βαθμιαία προσπάθεια πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐν αὐτοῖς γραμμάτων καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐτι τοῦ παραλαμβάνοντος τὰ γράμματα ὑπαλλήλου.

Μετὰ τὴν πέμπτην συλλογὴν, ἀφορῶσαν εἰς τὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐν πολέμῳ ταχυδρομείου, ἔπεται ἡ ἕκτη ἡ τῶν γραμματοσήμων, τῶν ταχυδρομικῶν πινάκων, τῶν ἐπιστήμων φακέλων κτλ.

Ἡ ἱστορικὴ συλλογὴ, ἐβδόμη οὕσα, περιλαμβάνει μέγαν ἀριθμὸν ἰχνογραφῶν καὶ ἀντιγραφῶν διαφόρων ἀμαξῶν ταχυδρομικῶν ἐξευγμένων, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος μέχρι σήμερον. Ἡ συλλογὴ τῶν σφραγίδων καὶ τῶν μεταλλίων δὲν συνεπληρώθη.

Τὸ ὄγδοον τμήμα εἶνε ὡσανύτως λίαν περιεργον, περιλαμβάνον τὰ ταχυδρομεῖα ξένων κρατῶν. Αὐτόθι ὑπάρχουσι παραστάσεις ταχυδρομείου ἐν Ῥωσίᾳ συρομένου ὑπὸ ταρανδῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀρχαγγέλου, ὡσανύτως ταχυδρομείου φερομένου δι' ἐλκλήθρων ἐπὶ τῶν πάγων, ταχυδρομείου δι' ἱστιοφόρου πλοίου, καλουμένου *καρβάς*, ἐνεργοῦντος τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν μεταξὺ Ἀρχαγγέλου καὶ μοναστηρίου κειμένου ἐπὶ μιᾷ νήσου τῆς Λευκῆς θαλάσσης. Ἐν τῇ συλλογῇ δὲ ταύτῃ περιλαμβάνονται καὶ ἄλλων χωρῶν περίεργα ταχυδρομικῆς μεταφορᾶς μέσα.

~ ~ ~ Κατὰ δημοσιευθεῖσαν στατιστικὴν τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ τῆς Ἰταλίας κατὰ τὸ ἔτος 1876 μαθητόμεν ὅτι τῇ 31 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους τούτου ἡ Ἰταλία εἶχεν εἰς θαλάσσιον ὑπηρεσίαν 280,631 ἄνδρας. Ἐκ τούτων 153,022 ὑπῆρξον ἐν τοῖς πλοίοις καὶ 55,609 ἠσχοῦντο περὶ τὰς ναυτικὰς τέχνας. Εἶχε δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον πλοῖα ἱστιοφόρα καὶ ἀτμόπλοια 44,045, ὀλικῆς χωρητικότητος τόννων 4,078, 869. Οἱ τόννοι τῶν ἀτμοπλοίων τῆς δὲν ὑπερβαίνουν τοὺς ἀριθμοὺς 57,884.

~ ~ ~ Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Naigern τῆς Γερμανίας μονῆς τῶν βενεδικτίνων, γράφει ἡ «Ἐφημερίς τῶν φιλομαθῶν», ὑπάρχει γήινος σφαῖρα ἔχουσα περιφέρειαν 14 μέτρων, καὶ κινημένη ὅπως ἡ γῆ περὶ τὸν ἄξονά της εἰς 24 ὥρας. Εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἄξονος, ἀνωθεν τῆς σφαίρας, σημειοῦται ἐπὶ δέλτων ἡ ὥρα, ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ. Ὁ ἐπὶ τῆς σφαίρας χάρτης, ὁ δεικνύων τὰς χώρας, εἶνε χειρόγραφος, ἀλλὰ τοσοῦτω τεχνικῶς ἐργασμένος, ὥστε δυσκόλως διακρίνεται ἀπὸ τοῦ λιθογραφικοῦ. Οἱ κόλποι, αἱ γραμμαὶ τῶν σιδηροδρόμων, ὁ δρόμος τῶν ἀτμοπλοίων, τὰ ὕψη, τὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ κτλ. εἰσὶν ἐν ἀναγλύφῳ τεθειμένα λίαν τεχνηέντως καὶ μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας. Ἐφευρέτης τοῦ μηχανή-